

2022-07-14

Dnr 2022:692

Rapport från utredningstjänsten

PRIVATLEASING AV ELBILAR

Privatleasing av elbilar i Frankrike får, enligt uppgift i Sveriges radio, statligt stöd.

Hur är det statliga stödet till privatleasing av elbilar i Frankrike utformat, i form av omfattning, regler och begränsningar?

Hur många privatpersoner har tagit del av reformen?

Hur mycket är anslaget för reformen och hur är den finansierad?

Inledning

Utredningstjänsten har, på förfrågan, fått underlag om systemet för statligt stöd för privatleasing och inköp av elbilar och andra miljöbilar från det franska parlamentet, Senaten. Underlaget, översatt till svenska, redovisas i rapporten och originalsvaren samt litteratursökning från Riksdagsbiblioteket finns med i bilagan.

Notera att regler om statligt stöd som redogörs i rapporten gäller alla typer av miljövänliga bilar och det inte går att särskilja enbart de som berör privatleasing. De franska statliga stöden för miljöbilar gäller i stort både nya och begagnade bilar.

Statligt stöd för privat leasing av elbilar i Frankrike

Det finns flera olika subventioner för köp eller uthyrning av miljövänliga bilar i Frankrike. Dessutom finns möjligheten till en statlig mikrokredit.

Det finns en omställningspremie vid inköp eller uthyrning av lågutsläppsfordon om man samtidigt skrotar en gammal diesel eller bensinbil. Hur mycket premien uppgår till beror på vilken typ av lågutsläppsbil som köps/ hyrs ut, exempelvis en elbil eller en hybridbil. Premien kan uppgå till 5 000 euro.¹

Sedan 1 januari 2008 finns en s.k. miljöbonus som betalas ut vid inköp eller uthyrning av ett lågkoldioxid fordon i minst två år. Stödbeloppet gäller både nya

¹ Bestämmelsen om omställningspremien enligt dekret nr. 2014-1672 från 30 december 2014 om utformning av stöd för anskaffande och leasing av lågutsläppsfordon, vilket ingick senare i energipolitikkoden genom dekret nr. 2015-1823 från 30 december 2015.

och begagnade fordon under vissa kriterier, och uppgår till 6 000 euro oavsett sökandes inkomstnivå.

För invånare i en så kallad lågemissionszon (ZFE) finns ytterligare subventioner.² Inom Stor-Paris³ områden finns sedan 14 december 2020 möjlighet till en subvention på 6 000 euro under beteckningen ”storstadskörning utan förorening” (”dispositif Métropole roule propre”).⁴

Tillsammans kan dessa subventioner uppgå till en total summa av 19 000 euro för inköp av ett nytt miljövänligt fordon, och till 12 000 euro för inköp av ett begagnat miljövänligt fordon.

Staten kan, förutom dessa subventioner, ge ett mikrolån på upp till 5 000 euro under en 5-årsperiod. Lånen riktar sig till låginkomsthushåll och inom ramen för lågemissionszoner inom Stor-Paris.

Villkor och kriterier för att kunna utnyttja subventionerna

Om ställningspremien

Omställningspremien erhålls med vissa villkor men gäller huvudsakligen när ett gammalt bensin- eller dieselfordon skrotas vid inköp eller uthyrning av ett miljövänligt fordon. Dessa villkor trädde i kraft i början av juli 2022 och kommer att gälla till slutet av december 2022.

Premien beviljas till privatpersoner under förutsättning att ett antal kriterier⁵ uppfylls. Kriterierna berör typen av fordon (personbil, kommersiellt lätt fordon) och dess specifika egenskaper (nytt eller begagnat, el eller ladd hybrid, CO₂-utsläpp, samt inköpspris), samt levnadsstandard av den sökande (huruvida han eller hon tillhör ett hushåll med mycket låg inkomst, eller ett hushåll som är beroende av bil, eller också ett låginkomsthushåll med en beskattningsbar inkomst på mindre än eller lika med 13 489 euro).

Miljöbonus

Den ekologiska bonusen riktas till myndiga personer bosatta i Frankrike som köper eller hyr en bil för minst två år. Bonusen avser personbilar och skåpbilar (lätta lastbilar) av typen el eller laddhybrid. Sedan 9 december 2020 gäller bonusen inte enbart nya bilar utan också begagnade.

² Zone à faibles émissions (ZFE).

³ Métropole du Grand Paris

⁴ Métropole du Grand Paris omfattar Paris och ett antal kringliggande kommuner, sammanlagt 131 stycken, varav 67 är så kallade lågemissionszoner (ZFE).

⁵ Detaljer om dessa kriterier finns specificerad på hemsidan av det franska finansdepartementet <https://www.economie.gouv.fr/plan-de-reliance/mesures/prime-conversion>

Det nya fordonet ska ha registrerats i Frankrike och ska inte vara till salu under de följande sex månaderna efter inköpet, eller innan det har gått 6 000 km.

Det exakta bonusbeloppet för ett nytt miljövänligt fordon beror på typen och inköpspriset. Bonusen uppgår till 1 000 euro om det gäller en laddhybrid som har kostat mindre än 50 000 euro och med en räckvidd på mer än 50 km. Beloppet höjdes med ytterligare 1 000 euro, i fall det nya fordonets förmånstagare bor i de franska utomeuropeiska departementen.

Bonusen uppgår till 1 000 euro för en begagnad bil. Det gäller att den har ett CO₂-utsläpp av noll gram per km (elbil). Bilen ska vara registrerad i Frankrike, första gången under två eller flera år efter betalning eller fakturering av första hyran. Försäljning eller uthyrning får inte ske inom ett och samma hushåll och fordonet får inte säljas inom två år efter betalning eller fakturering av första hyran.

Storstadskörning utan förorening

Storstadskörning utan förorening ("dispositif Métropole roule propre") riktas till privatpersoner som har sin huvudsakliga hemvist i en av de 131 kommunerna av Stor-Paris huvudstadsområden och som vill ersätta sitt gamla fordon med ett miljövänligt alternativ.

Stödet gäller dieselfordon registrerat innan 1 januari 2011 och under förutsättningen att sökande tjänar 13 489 euro eller mindre, enligt taxeringsuppgifter året innan förvärvet eller uthyrningen, eller i annat fall för bilar registrerade före 1 januari 1997.

Fordonet som man ersätter det gamla med kan vara nytt eller begagnat, köpt eller hyrt/leasat för en period av två år eller längre så länge det är registrerat i Frankrike.

Ansökan måste skickas in från 1 juli 2021 och senast inom sex månader efter betalning vid ett köp av ett nytt fordon eller fakturering av första hyran vid leasing, för att vara berättigad till stödet.

Stödets storlek regleras i artikel 3 av förordningen inom ramen av "storstads körning utan förorening"⁶ som omfattar:

"Stödbeloppet bestäms enligt följande:

För skrotande av ett gammalt fordon enligt artikel 2 a) och ersättning av fordonet med ett miljövänligt alternativ:

⁶ REGLEMENT D'ATTRIBUTION DE LA SUBVENTION DE LA METROPOLE DU GRAND PARIS POUR L'ACQUISITION D'UN VEHICULE PROPRE « Métropole Roule Propre ! » dans le cadre du « Guichet Unique » des aides avec l'Etat. Trädde i kraft from 1er juli 2021 (<https://www.metropolegrandparis.fr/sites/default/files/2021-07/VOITURES%20règlement%201er%20juillet%202021.pdf> (på franska).

- a) *Stödet är begränsat till 6 000 euro inklusive skatter, upp till 80 procent av inköpsvärdet av det nya fordonet, utan extra utrustningar och exkluderad det statliga stödet, om fordonet är köpt eller hyrt av en fysisk person med en referensskatteinkomst⁷ mellan noll och 6 300 euro;*
- b) *Stödet är begränsat till 5 000 euro inklusive skatter, upp till 80 procent av inköpsvärdet av det nya fordonet utan extra utrustningar och exkluderad det statliga stödet, om fordonet är köpt eller hyrt av en fysisk person med en referensskatteinkomst mellan 6 301 euro och 13 489 euro;*
- c) *Stödet är begränsat till 3 000 euro inklusive skatter, upp till 50 procent av inköpsvärdet av det nya fordonet utan extra utrustningar och exkluderad det statliga stödet, om fordonet är köpt eller hyrt av en fysisk person med en referensskatteinkomst mellan 13 490 euro och 35 052 euro;*
- d) *Stödet är begränsat till 1 500 euro inklusive skatter, upp till 80 procent av inköpsvärdet av det nya fordonet utan extra utrustningar och exkluderad det statliga stödet, om fordonet är köpt eller hyrt av en fysisk person med en referensskatteinkomst över 35 052 euro;”*

Mikrokreditfinansiering kan adderas till det beviljade stödet under förutsättning att kriterierna ovan är uppfyllda men är enbart avsett för hushåll med mycket låga inkomster.

Antal personer som har beviljats stöd

Under en femårsperiod har ca en miljon omställningspremier beviljats. Det var 1 401 126 premier och bonus som beviljats sedan stöden har varit tillgängliga, enligt mätning från myndigheterna för offentliga åtgärder⁸.

Under 2021 har exempelvis 114 737 premier och ca 264 000 bonus betalats ut⁹.

Finansiering

Stöden och subventioner finansieras enligt lagen om offentliga finanser. Utgifter och beviljat stöd som betalats ut inom ramen för leasing (omställningsstöd och miljöbonus) ingick i ett anslagskonto av bestämt ändamål (”compte d’affectation spéciale” CAS) ”Stöd till förvärv av miljövänligt fordon”, t o m 2018. Sedan 2020 är anslagskontot borttaget och har ersatts av handlingsprogrammet 03 av 174 ”Energ, klimat och följder av gruvindustrin” av åtgärder för ”Miljö, utveckling och hållbar rörlighet”. En del av medel som syftar till dessa stöd och subventioner återfinns inom handlingsprogrammet 07 ”Infrastruktur och gröna rörligheter” av

⁷ RFR/Part: revenu fiscal de référence par part.

⁸ <https://www.gouvernement.fr/les-actions-du-gouvernement/resultats>

⁹ <https://www.lesechos.fr/politique-societe/societe/1-million-de-primas-a-la-conversion-des-voitures-versees-sur-le-quinquennat-1392881>

”Återhämtningsplanen” (”Plan de relance”). Budgetanslaget för dessa stöd är således uppdelat mellan dessa två åtgärder, vilket gör det svårt att få en klar insyn i frågan om finansiering, enligt den franska senaten. Det är också svårt, enligt samma källa, att skilja mellan anslagen som beviljats omställningspremier och bonus under återhämtningsplanen¹⁰.

Den ekonomiska Återhämtningsplanen (uppgår till 100 miljarder euro varav 40 miljarder euro utgörs av EU-bidrag) finansieras i synnerhet av den ändrade tredje finanslagen för anslagna resurser i 2020, enligt budgetproposition för 2021 och program för framtida investeringar (PIA4), och enligt budgetproposition för socialförsäkring 2021, samt åtgärder för förenkling av lagstiftningen.

När det gäller programmet 174 ”Energi, klimat och följderna av gruvindustrin”, föreskriver budgetpropositionen för statens finanser 2022: ”Miljö, utveckling och hållbar rörlighet” ca 3,6 miljarder euro i åtagande (”autorisation d’engagement” AE) och 3,2 miljarder euro i uteblivna utbetalningar (”crédits de paiement” CP)¹¹.

Därför är det omöjligt att fastställa finansiering och exakt kvantifiera hur mycket anslag som beviljats för statligt stöd inom ramen för leasing.

Genom att summera ihop de förutbestämda anslagen till programmet 174 av ”Miljö, utveckling och hållbar rörlighet” och de fastställda anslagen inom Återhämtningsplanen, beräknades förvärv av miljövänliga fordon till 1 124 miljoner euro år 2021 och 993 miljoner euro år 2022. Detta innebär en minskning med 11,7 procent. Det var 506 miljoner euro som var avsedda för åtgärder 03 inom programmet 174, år 2022, till vilka läggs ytterligare 487 miljoner euro avsedda för återhämtningsplanen.

¹⁰ <http://www.senat.fr/rap/121-163-311-1/121-163-311-115.html#fnref25>

(på franska)

¹¹ <https://www.senat.fr/rap/121-163-311-1/121-163-311-11.html> (på franska).